

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 119-1911)

Originalt emne

Regnskabsvæsen

Regnskabsvæsen/Regnskabsvæsen i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 15. juni 1911 - side 1

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 119-1911)

Fra de kommunale Revisorer forelaa følgende Indstilling angaaende større Centralisering af de forskellige Administrationsgrenes Kassevæsen:

"Da vi under vort Revisionsarbejde har faaet Indtryk af, at Byens Administration paa enkelte Omraader er mere end nødvendig decentraliseret, tillader vi os at henstille til det ærede Byraad at tage under Overvejelse, om det ikke kunde være formaalstjenligt - med en stærkere Centralisering som Maal - at gøre de derhen hørende Forhold til Genstand for en Undersøgelse, der bl. a. tager Sigte paa at skaffe oplyst, om der er Mulighed for:

- 1) at skaffe mere Ensartethed i Formen for Anvisning af Beløb til Ind- og Udbetaling,
- 2) at inddrage eller formindske Antallet af Kasser eller bringe Beholdningerne ned til det mindst mulige i de Kasser, der beror hos andre Forvaltningsorganer end Kæmnerkontoret, og
- 3) at al Regnskabsaflæggelse, selv om der i enkelte Afdelinger føres selvstændigt Bogholderi, sker efter Anvisning fra Kommunebogholderiet. "

Fra Kommunebogholderen forelaa følgende Erklæring :

"Med Hensyn til den almindelige Bemærkning skal jeg tillade mig at udtale, at med den Størrelse, vor By har, vilde stærkere Centralisering af de forskellige Administrationsgrenes

Detaller være alt andet end heldigt for de forskellige Arbejders gode Udførelse m. m. Kun 2 Administrationsgrene, Belysningsvæsenet og Medicinalvæsenet, have helt deres egen Kasse- og Regnskabsføring. Medicinalvæsenet dog kun for saa vidt angaar Kommunehospitalet. Efter hvert Aars Udløb fremsende imidlertid disse 2 Administrationsgrenes Udvalg de detaillerede Regnskaber til Byraadet, der da afgiver dem til Kommunebogholderiet, hvor de bliver optagne i Kommunens almindelige Regnskab, der altsaa danner et samlet Hele, naar det er færdigt, og hvortil de her nævnte særlige Regnskaber kun ere Underregnskaber eller Bilag.

For Medicinalvæsenets Vedkommende har Forholdet, for saa vidt angaar det nuværende Kommunehospital og det tidligere Sygehus, altid været saaledes. Jeg har liggende for mig et Regulativ fra 1869, hvoraf det fremgaar, at Forholdet allerede da var saaledes. Det forekommer mig, at Ordningen er god. Det vilde blive en altfor tung og upraktisk Forretningsgang, om ikke Hospitalet igennem Aaret havde sin egen Kasse og sit eget Regnskab.

For Belysningsvæsenets Vedkommende kan der heller ikke være Tale om Centralisering uden maaske for selve Opkrævningens Vedkommende, saaledes at al Skatteopkrævning - ogsaa Opkrævning af Belysningsafgift - blev fordelt imellem de egentlige Skatteopkrævere og Belysningsvæsenets Opkrævere, hvad der tidligere har været tænkt paa. Om yderligere Centralisering kan der efter mit Skøn ikke være Tale. Belysningsvæsenet fik sin egen Kasse og sit eget Regnskab fra 1. Januar 1899. Det blev ordnet saaledes paa Grund af Byens Udvidelse paa alle Omraader og ikke mindst paa Belysningsvæsenets Omraade. Byraadet fandt det upraktisk allerede da, at ikke denne store Administrationsgrens Detaller vare lagte over til den selv.

Derefter skal jeg tillade mig at udtale mig om de enkelte Punkter.

ad 1.

Efter Revisionens tidligere Udtalelse til mig har jeg Grund til at formode, at det, Revisionen sigter til, er dette, at Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen burde, efter Revisionens Mening, anwise i Detailler ogsaa de 2 foran nævnte Administrationsgrenes Indtægter og Udgifter. Forholdet er saaledes, at Udvalget for Sygehusene, naar Kommunehospitalet ikke har Midler i tilstrækkelig Mængde til Udgifternes Bestridelse, rekvirerer det nødvendige Beløb, som da anvises af Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen til Udbetaling af

Kæmnerkassen. Paa denne Maade bliver saa i Aarets Løb Kæmnerkassens fulde Tilskud til Hospitalet anvist til Udgift af Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen. For Belysningsvæsenets Vedkommende overstige Indtægterne jo i betydelig Grad Udgifterne; men ellers følges her det samme Princip. Enhver Indbetaling fra Belysningsvæsenet til Kæmnerkassen bliver anvist af Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen og ligeledes enhver Udbetaling fra Kæmnerkassen til Belysningsvæsenet. Der foreligger altsaa i store Træk Anvisning fra Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen for alt, hvad der passerer imellem Byens Hovedkasse og Belysningsvæsenets særlige Kasse.

Indtægtsanvisningernes samlede Beløb overstiger Udgiftsanvisningernes samlede Beløb med den Sum, som tilflyder Kæmnerkassen fra Belysningsvæsenet. Men nu mener altsaa Revisionen - der er, som foran antydte, tidligere talt om det -, at Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen burde anvise disse 2 Administrationsgrenes Indtægter og Udgifter, ogsaa i Detailler, altsaa samtlige Indtægts- og Udgiftsbilag, hvad nu sker af henholdsvis Udvalget for Sygehusene og Udvalget for Belysningsvæsen, saaledes som det altid er sket for Kommunehospitalets - Sygehusets - Vedkommende, og hvilken Fremgangsmaade Byraadet besluttede at anvende ogsaa for Belysningsvæsenets Vedkommende, da det blev besluttet, at Belysningsvæsenet skulde have særligt Underregnskab. Om Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen burde anvise de 2 Administrationsgrenes Indtægter og Udgifter, ogsaa i Detailler, derom kan der være forskellig Mening. Meget taler imidlertid for, at den nuværende Anvisningsmaade, som følges, fordi hver af de 2 Administrationsgrene har særlig Kasse og særligt Underregnskab, er den naturligste. Bl.

a. kunne de 2 Udvalg, Udvalget for Sygehusene og Udvalget for Belysningsvæsenet, have mere direkte Føling med de enkelte Indtægter og Udgifter end Kasseudvalget.

I en af Revisionsantegnelserne til Regnskabet for 1909-10 havde Revisionen under Henviisning til en staaende Anvisning for Pensionsbeløb antydte, at den ikke fandt det rigtigt at have staaende Anvisning. Det vedkommende Bilag vedrørte Belysningsvæsenet, hvis Udvalg har svaret, at det fandt det rigtigt og hensigtsmæssigt, at der for faste Lønninger samt Pensioner og lignende Udgifter erhvervedes staaende Anvisning. Dette finder ogsaa jeg rigtigt. For alle faste Lønninger, Pensioner og Understøttelser, som udbetales direkte af Kæmnerkassen til de vedkommende, har ogsaa Kasseudvalget altid inden for det paagældende Aar meddelt staaende Anvisning, hvoraf alle Forhold fremgaar for hver enkelt, nemlig aarlig Pengeløn, Pension eller Understøttelse, Naturalydelse, maanedlig Pengeløn m. m., Bidrag til Pensionsfonden samt Tidspunktet for Udbetaling af det

maauedlige Beløb, Der vilde spildes megen Tid uden som Vederlag at opnaa noget som helst Gode, hvis der ikke for den Slags Udgifter anvendtes staaende Anvisning. Det er en Selvfølge, at den staaende Anvisning ophører at være gældende for den Funktionærs Vedkommende, som afgaar ved Døden, inden det paagældende Aar er omme. Udbetalingen af hans Løn standser fra det Tidspunkt, da Byens Vedtægt siger, at den skal standse. Ligeledes iagttages nøje de gældende Regler for Ophør af Udbetaling af Pension og Understøttelse.

Ganske enkelte Administrationsgrenes Regninger anvises paa Omslag. Imod denne Anvisningsmaade har der af tidligere Revision - ikke just af den nuværende - været rejst meget stærk Indvending, og det maa ogsaa indrømmes, at den volder Revisionen langt større Arbejde, end hvis hver Regning anvises for sig. Der har imidlertid gentagne Gange fra Kasseudvalgets Side været udtalt Ønske om at udvide denne Anvisningsmaade, og der kan vel derfor slet ikke være Tale om at indsnævre den. ad 2.

Af min foranstaaende Erklæring til den almindelige Bemærkning vil det fremgaa, at der efter mit Skøn ikke kan være Tale om at inddrage hverken Kommunehospitalets eller Belysningsvæsenets særlige Kasser. Med Hensyn til Beholdningen i Kommunehospitalets Kasse bemærkes, at der vistnok ikke findes nogen ligefrem Beslutning om, hvor stor Beholdning denne Kasse maa indeholde. Kassen staar under særligt Tilsyn af Udvalget for Sygehusene, og naar der ikke i Aårets Løb haves tilstrækkelige Midler til Udgifternes Bestridelse, rekvirerer dette Udvalg, som foran antydte, de nødvendige Midler fra Kæmnerkassen igennem Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsen. For Beholdningen i Belysningsvæsenets Kasse haves der derimod en Bestemmelse. Af § 4 i den af Aarhus Byraad under 11. September 1902 vedtagne Instruks for Kassereren paa Aarhus Gasværk fremgaar det nemlig, at naar Kassens Beholdning ved den daglige Afslutning overstiger 2000 Kr., skal det overskydende Beløb straks anbringes til Forrentning efter de af Byraadet vedtagne Regler.

Enkelte Administrationsgrene have derhos nødvendige Forskudsbeløb til midlertidig Bestridelse af saadanne Udgifter, som efter deres Natur skulle udbetales enten straks eller paa vedkommende Sted. Dette Forhold kan efter mit Skøn heller ikke være anderledes. Det vilde være i høj Grad upraktisk og medføre Ulempe paa mange Maader, hvis det ikke var saaledes.

ad 3.

Kommunehospitalet fører, som foran bemærket, gennem Aaret særligt Regnskab, og efter Aarets Udløb fremsender Udvalget for Sygehusene det afsluttede Regnskab til Indlemmelse i Kommunens almindelige Regnskab. Lignende Forhold ere gældende for Belysningsvæsenets Vedkommende. Samme Hovedprincip, som følges for Kommunens øvrige Regnskab, gælder ogsaa for de her omhandlede 2 Underregnskaber.

Alt skal jo bygges over det af Byraadet vedtagne Budget, hvis Skema er foreskrevet af Indenrigsministeriet, og alt er underkastet samme Revision. Bestandigt Tilsyn og Anvisning her fra i Detailler kan jeg ikke godt paatage mig, da der jo saa vel paa Kommunehospitalets Kontor som paa Belysningsvæsenets Kontorer er ansat særlig Ledelse. Revisionen havde i en Antegnelse til sidste Regnskab anket over den Maade, hvorpaa Bilagene til Belysningsvæsenets særlige Regnskab vare ordnede. De var nemlig ikke ordnede paa samme Maade som Kommunens øvrige Regnskabsbilag. Dette ville de imidlertid blive fremtidig efter Belysningsvæsenets Kontorchefs Løfte og efter det Svar, som Udvalget for Belysningsvæsenet har afgivet til den nævnte Revisionsantegnelse."

Formanden forelagde Revisionens Indstilling samt Kasse- og Regnskabsudvalgets Indstilling, der gik ud paa, at Budgetudvalget af de i Kommunebogholderens Erklæring angivne Grunde i hvert Fald ikke for Tiden kunde fremkomme med Forslag til Ændringer i Administrationen paa de af Revisionen omtalte Punkter. Taleren mente, at Administrationen i al Almindelighed maatte siges at være ret stærkt centraliseret. I en saa stor By som Aarhus var det imidlertid nødvendigt, at enkelte større Grene af Virksomheden fik en noget mere selvstændig Administration, og det kunde da heller ikke siges andet, end at Ordningen for Sygehusene og Belysningsvæsenet virkede godt. Angaaende Revisionens Ønske om, at Kasse- og Regnskabsudvalget skulde anvise hver lille Post, henviste han til Kommunebogholderens Erklæring. Spørgsmaalet om Opkrævningen af Belysningsafgifterne havde ofte været overvejet, og paa dette Punkt kunde der maaske være Tale om en ændret Fremgangsmaade, men Kasse- og Regnskabsudvalget mente dog ogsaa, at man paa dette Punkt burde se Tiden an. Den hidtil brugte Fremgangsmaade med staaende Anvisning af Lønninger og lignende var almindelig anvendt alle Vegne og burde absolut fastholdes.

Jakob Jensen sammenlignede Byens Administration med en Maskine, der havde virket godt i mange Aar og fremdeles virkede godt. Fordi en Maskine virkede godt, kunde den dog muligvis nok forbedres, og det var derfor heller ikke udelukket, at der fra Revisionen

kunde komme gode Vink angaaende Administrationen, som det vilde være heldigt at følge. Han vilde derfor henstille til Kasse- og Regnskabsudvalget at konferere med Revisorerne.

Formanden lovede at forelægge Hr. Jakob Jensens Henstilling for enten Kasse- og Regnskabsudvalget eller Budgetudvalget. Sidstnævnte Udvalg vilde maaske være det heldigste, da hele Spørgsmaalet mulig kunde falde ind under Budgetbehandlingen. Iøvrigt syntes han, at Revisionen vel meget havde holdt sig til at give almindelige Bemærkninger.

Jakob Jensen fandt et Møde mellem Udvalget og Revisorerne saa meget mere paa sin Plads, som Revisorerne kun havde fremsat almindelige Bemærkninger.

Sagen udsattes.

